

a l'entorn del missatge retrobat
REFLEXIONS SOBRE EL VERSET IV, 93

*L'Esperit de veritat és un do de Déu; l'estudi de les lleis naturals i la meditació dels llibres sants el desenvolupen fins a l'enteniment de l'incomprensible.
... i llegir això sense meditar, és sembrar i no regar. (MR IV, 93)*

Doncs... meditem aquest verset.

Per a fer-ho estudiarem detingudament les seves paraules, tot anant a l'origen dels mots, és a dir ens basarem en la seva etimologia¹ i també, com així ha de ser, en les escriptures sagrades i en els seus comentadors.

MEDITAR:

És una paraula que ve del llatí *meditare*, i que vol dir pensar, reflexionar, considerar o discórrer reiterativament sobre una cosa. MEDITAR també està en relació etimològica amb *medeor*, guarir, tenir cura de; a la seva família pertanyen paraules com *medecina*, *mèdic*, etc. Així MEDITAR és reflexionar i pensar repetidament sobre una cosa, sobre LA cosa, que ens ha de guarir.

Així que, permeteu-m'ho dir, llegir les paraules sagrades i no usar-les per a comprendre el misteri de la vida i de la salvació de l'horror de la mort és sembrar i no regar.

I per a què comprendre sinó és per a experimentar la veritat de Déu? (MR XVIII, 40)

L'ESPERIT DE VERITAT ÉS UN DO:

La tradició ens ensenya que *saber que s'ha de buscar la saviesa, ja és saviesa*. I també sabem que la saviesa encarnada és el Crist, el qual ens diu (Jn 14, 6): *Jo sóc el camí, la veritat i la vida*. I encara (Jn 8, 12): *Jo sóc la llum del món*.

Així, si em deixeu parafrasejar un verset del Missatge Retrobat, diré (MR XIX, 23")²: *L'Esperit de veritat, en tornar a venir sobre la veritat, produeix la VERITAT*.

Que la saviesa és un do de Déu, és quelcom tan innegable i tan evident com que plou quan el cel vol i no pas quan hom vol. Escoltem les paraules de H. Khunrath on, al verset CLXXXV, del quart grau, del seu *Amfiteatre de l'Eterna Sapiència*³, diu: *És un do de Déu. Déu dona avui*

¹ Ens basarem, principalment, en el *Diccionario etimológico Latino – Español*. Santiago Segura Munguía. Ediciones Generales Anaya . Madrid, 1985.

² MR XIX,23": *L'esperit de Déu, en tornar a venir sobre si (LVI) mateix, produeix la llum*.

³ Amfiteatre de l'Eterna Sapiència. H. Khunrath. Edició catalana. Lletraferida. 2007. p.144

igualmente que fa mil anys a mi, a tu, a d'altri, sempre i quan en tinguem cura, no l'impedim nosaltres mateixos i no ens faldem a nosaltres mateixos. Déu sempre és més prompte a donar la Sapiència que nosaltres a rebre-la.

L'ESTUDI DE LES LLEIS NATURALS:

Tot ver Filòsof pel Foc, avui en diem Alquimista, estudia, explica i parla de les lleis naturals que obliguen tant al món immund (el del nostre estat caigut) com el del món a venir (el del segle d'or). La comprensió de l'un implica la de l'altre, ja que la creació és una. La sola diferencia rau en el fet en que una conté la mort barrejada amb la vida (el món immund) i l'altra només és llum, és a dir vida (el món a venir).

Aquest estudi era anomenat, pels antics, l'estudi de la Física Natural. La seva comprensió permet saber com és perpetua la vida en la vida, la qual cosa la diferencia de la ciència actual, ja que aquesta estudia la mort tot esperant sorprendre la vida (cosa del tot impossible).

Molts autors, vers Filòsofs pel Foc, dediquen obres senceres a l'estudi d'aquesta Filosofia Natural. Serveixi d'exemple la molt interessant *La Filosofia Natural restablerta en la seva pureza*, del Prèsident d'Espagnet (recentment tornada a publicar en francès per éditions Beya). En aquesta obra, Jean d'Espagnet, explica i demostra (entengui-ho qui pugui) tota la creació en tots els seus àmbits a partir de la unió del cel i la terra, la interrelació dels quatre elements i els tres principis de la Natura. I això Pitàgores ho descriu amb la santa Tetractys.

Diu el Missatge Retrobat (MR XXIX, 50): *Déu ens ha donat el Llibre de la Natura, però no l'hem llegit.*

I l'autor anònim de *L'Antiga Guerra dels Cavallers*⁴ diu: *Amb tot és necessari que ens dediquem a conèixer exteriorment i interiorment l'essència i les propietats de totes les coses que són sobre la terra i que penetrem en la profunditat de les operacions que natura és capaç.*

I Nicolas Valois encara ens dirà⁵: *Qui primer la trobà (la pedra) no tenia cap llibre, sinó que seguia la Natura, tot mirant com i amb què treballa.*

LA MEDITACIÓ DELS LLIBRES SANTIS:

Aquí cal que primer ens posem d'acord..

El Missatge Retrobat constantment es refereix a SANT i a SAVI, tot deixant clar que no és pas el mateix, o si més no, que fan al·lusió a dues etapes diferents d'una mateixa operació: la confecció de la Pedra dels Savis.

Un d'aquests molts versets del Missatge Retrobat diu (MR XXV, 27):

⁴ El Triomf Hermètic. edició bilingüe francès - català. Centelles, 2008. p.43

⁵ Els Cinc Llibres. Centelles, 1993. p. 60-61

La vida del savi surt de la mort del sant, tal com la papallona surt de la mort de l'eruga que esdevé crisàlide i després, miracle de resurrecció.

L'hermenèutica de la tradició ens ensenya que el nostre estat caigut arrossega dues morts, dues ronyes, dues superfluitats que acaben ofegant la vida, moment en el que s'esdevé la mort.

Una d'aquestes ronyes o superfluitats és de caire espiritual i es lliga, per tant, a l'esperit. L'altra ronya o superfluitat és física i es lliga al cos. Així ho explica Nicolas Valois⁶: *Nota que totes les coses del Món estan compostes de cinc coses* (tres pures i dues impures, podríem afegir): *la primera és flegmàtica, una humitat supèrflua; la segona és mercurial, la substància d'ella; la tercera és oleaginosa, l'Ànima; la quarta és terrestre, el Cos; i la cinquena és la superfluitat de la terra.* (Aquesta experiència de laboratori és a l'abast de tothom: només ha de posar a destil·lar no importa l'ésser ni el regne dins l'alambí).

Així doncs, parlem de dues morts, una primera (la física, la del cos) i una segona (la de l'esperit) que es produeix temps després de la primera mort. Quan a l'Apocalipsi es diu (Ap. 2, 11): *A qui venci, la segona mort no li farà cap mal*; fa referència a l'estat de la santedat, ja que vèncer la segona mort, la de l'esperit, és la INICIACIÓ, que com el seu nom diu és l'inici de la Ciència de Déu, que permetrà vèncer la primera mort, la del cos, i esdevenir un savi, un savi ADEPTE.

Establert aquest previ necessari, direm, per tal d'intentar diferenciar els llibres sants dels llibres savis, que els llibres sants són aquells on s'explica el camí que purifica, i per tant que sala, els homes. Les sagrades escriptures, amb tot, sempre entremesclen els dos sentits, els quals no s'han de separar mai, ja que un segueix l'altre, tal com la via seca segueix la via humida.

Permeteu-me dir també que, segons com es miri, meditar i pregar són sinònims, són una mateixa cosa. Així l'estudi de les lleis naturals i la meditació dels llibres sants ens acosta al concepte de la QUESTA.

QUESTA és un mot que tradueix literalment el francès *Quête*, tan usat al Missatge Retrobat. *Questa* és un mot antic, comú amb la llengua dels trobadors, l'occità, i que té el seu origen en el llatí *quaero* o *quaeso* (la forma antiga). No cal dir que avui és una paraula en desús, fins al punt que el Pompeu Fabra només recull al seu germà *Quest*. Varró, a *De Lingua Latina* (VI, 79) diu que *quaerere* (*infinitiu de quaero*) *té el seu origen en que s'entesta en recuperar una cosa*. Aquest verb *quaero* i la seva forma antiga *quaeso* té el sentit de buscar i pregar, demanar, i també d'adquirir. Així doncs, la *Questa* és buscar i demanar per tal de recuperar una cosa, LA cosa.

⁶ Els Cinc Llibres. Centelles, 1993. p.73 i s.

De fet, la primera benaurança de l'evangeli (Mt. 5, 3) en fa referència: *Benaurats els pobres d'esperit, perquè d'ells és el regne dels cels*. Aquesta traducció de la Vulgata s'ha de matisar: la paraula que es tradueix per *pobres* és la paraula grega *ptwxoj* (*ptocos*), l'arrel verbal de la qual té el doble sentit de pidolar, demanar i buscar. Així, ara, podem llegir: *Benaurats els que busquen i demanen l'esperit, perquè d'ells és el regne dels cels*. I és que, saber que s'ha d'estar en *questa* de la saviesa, ja és saviesa. El nostre pròcer, Ramon Llull, dirà⁷: *Puix virtut és en aquesta obra tenir paciència, ja que és contínuament començada en sublimar ta pensa a Déu omnipotent*.

ENTENIMENT:

Enteniment, és una paraula que ve del llatí *intendo*, formada del prefix *in*, a dins, i del verb *tendo*, que té el sentit d'anar, tendir, acampar, plantar les tendes de campanya. Així podríem dir que el seu sentit seria el *d'anar a dins, acampar a dins*.

INCOMPRESIBILE:

També ve del llatí, de la paraula *incomprendo*, formada per la partícula negativa *in* (no), de la preposició *com* (amb) i l'arrel verbal *prendo* (agafar). De manera que es pot llegir així: *allò que no pot ser agafat*.

PARÀFRASI:

A la manera d'un joc, i després d'haver reflexionat sobre les paraules i el contingut del verset, goso parafrasejar-lo:

La saviesa (l'esperit de veritat) és un do de Déu (i saber que se l'ha de buscar ja és saviesa); la Questa (l'estudi i la meditació) la desenvolupen fins arribar a acampar dins d'allò que no pot ser agafat (és a dir, fins a la manifestació de la saviesa encarnada, el Crist, la VERITAT).

Octavi Aluja

⁷ *Ars Magica*. Ramon Llull. Citat per J. M. Rotger a *La Puerta – Magia*. Ediciones Obelisco, 1993. p. 93